

Maalderij De Gouden Engel

Een ambachtelijk maalbedrijf in ontwikkeling

In eerdere molenposten is in de jaren 2008-2009 uitvoerig stilgestaan bij de bouw van de compleet nieuwe meelmolen De Gouden Engel en de naam van deze molen in Koedijk. Inmiddels is Maalderij De gouden Engel, onder welke naam de exploitatie van het hele terrein van de Stichting Johannes Bos gevoerd wordt, bijna drie en een half jaar verder. Er is in die tijd veel gebeurd. Tijd voor een terugblik en een blik in de toekomst.

Een stukje geschiedenis.

Koedijk 1569. Dit is de eerste vermelding van een open standaard korenmolen in Koedijk. De molen is rond 1693 vervangen door een achtkante grondzeiler. Dit was molen de Koe die in 1847 gekocht is door Cornelis Corneliszoon Bos. Na 150 jaar beëindigde zijn laatste nazaat Johannes Bos bij zijn dood op 84 jarige leeftijd in 1997, het inmiddels tot elektrische maalderij uitgegroeide bedrijf. Zijn erfenis ging bij gebrek aan directe erfgenamen (de laatste generatie Bos was niet getrouwd en daarmee waren er geen directe familieleden die de maalderij konden voortzetten) volgens zijn wil over in de Stichting Johannes Bos. Na een uitvoerige analyse hoe de nalatenschap van de familie Bos zo goed mogelijk te besteden is uiteindelijk gekozen voor de bouw van een nieuwe molen.

Deze is gegund aan de gebroeders Poland in Oterleek, de eerste paal is geslagen in mei 2008 en een jaar later op 19 juni 2009 officieel geopend door wethouder Alsemgeest van Alkmaar met de historische woorden: Alkmaar had twaalf molens maar heeft er nu dertien. Gelukkig is in sommige culturen dertien een geluksgetal. Met deze gebeurtenis heeft Koedijk na bijna tachtig jaar het zo vertrouwde dorpsilhouet teruggekregen in de vorm van een achtkante houten stellingmolen op een hoge stenen onderbouw. Daarmee is bewust ingespeeld op de minder goede windvang ter plaatse zodat het voor De Gouden Engel nu nog steeds goed malen is.

Voorafgaande aan de bouw van de nieuwe molen heeft de

Stichting Johannes Bos het oude maalderijcomplex ontmanteld. Uitgangspunt was het behoud van de in 1866 gebouwde stoomgedreven maalderij. Deze is in 1929 ingericht met een elektrisch aangedreven maalkoppel. De oude stoominrichting was kort na de bouw al naar Alkmaar verhuisd. Op deze plek in de St. Annastraat staat nu nog het gebouw van de meelfabriek die tot de jaren 80 van de vorige eeuw heeft bestaan en daarna is ingericht met appartementen.

De maalderij in Koedijk zelf is later uitgebreid met een grote schuur en opslagsilo's, deze zijn inmiddels gesloopt. De naastliggende knechtswoning uit 1871 is in oorspronkelijke staat teruggebracht. Vanaf de jaren 50 was dit gebouw niet meer als dienstwoning in gebruik maar als kantoor van de fa. Bos. In 2005 is een koolboet uit 1904 vanaf een perceel in de buurt, verplaatst naar het terrein van de Maalderij. In de tussentijd heeft de Stichting Johannes Bos een aantal panden, die deel uitmaakten van de erfenis, gerestaureerd of nieuw laten bouwen. Eén van de panden is de vroegere woning van Bos. Deze staat op de plaats waar de oude molen in 1930 is afgebroken.

Om exploitatie van het nieuwe complex mogelijk te maken heeft de stichting ook besloten een nieuwe molenschuur te bouwen. De bouw hiervan is begin februari 2009 begonnen en vanaf de opening vier maanden later in gebruik als ontvangstruimte voor gasten van Maalderij De Gouden Engel. In de benedenruimte is een sfeervolle horecagelegenheid te

Karlijn en Vincent Kraan

vinden waar bezoekers kunnen genieten van koffie met wat lekkers, een kleine lunch of een echte pannenkoek van meel van de molen. Op de bovenverdieping van de molenschuur heeft de Historische Vereniging Koedijk haar domicilie waar deels met wissel- en deels met vaste exposities een sfeerbeeld van het Koedijk heerst uit de tijd dat het nog een grotendeels agrarische dorpsgemeenschap was.

Om Maalderij De Gouden Engel leven in te blazen zijn wij, Karlijn en Vincent Kraan sinds begin 2009 bij het project betrokken en geven met de exploitatie vorm aan een jong en levend bedrijf. De eerste anderhalf jaar met ondersteuning van de stichting en nu als geheel zelfstandige ondernemers. Karlijn is kok van beroep en Vincent heeft een aantal jaren op molen de Rijn & Lek in Wijk bij Duurstede zich het molenaarsvak verder

eigen gemaakt maar is van huis uit landschapsdeskundige. Hoe het er nu voorstaat.

De bedrijfsvoering van Maalderij De Gouden Engel bestaat uit drie belangrijke onderdelen. Het ambachtelijk maalbedrijf, de biologische buurtwinkel onder in de molen en de koffieschenkerij in de molenschuur.

Na drie en een halfjaar begint het maalbedrijf steeds beter te lopen. Na enkele kinderziekten in het begin wordt er nu volop gemalen op het enige door windkracht aangedreven koppel 16-der blauwe stenen. Tarwe uit de Wieringermeer is de hoofdmoot en daarnaast spelt, boekweit, rogge en haver. Voor het zeven van bloem beschikt de molen op de graanzolder over een grote en krachtige centrifugaalbuil. Al deze grondstoffen zijn de basis voor diverse pannenkoek,- broodbak- en kruidkoekmixen. Samengesteld, verpakt en van informatie voorzien vinden deze producten hun weg naar afnemers via onze eigen molenwinkel en een aantal natuurvoedingszaken. Ook wordt er voor enkele bakkers en een bejaardentehuis gemalen. Op De Gouden Engel wordt alleen met biologisch graan gewerkt en wij hebben voor ons bedrijf dan ook een SKAL keurmerk. Om ook vakinhoudelijk goed op de hoogte te blijven is De Gouden Engel aangesloten bij het Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde (AKG).

Naast meel kunnen onze klanten in de winkel terecht voor een heel assortiment biologische producten, van ontbijt tot diner, groente, fruit, zuivel, vlees- en droogwaren. Met dit aanbod

Vincent Kraan aan de maalbak

heeft Koedijk zijn buurtwinkel weer teruggekregen. Gezien de opgebouwde klantenkring voldoet deze aan een behoefte. Waar mogelijk proberen we de producten zo lokaal mogelijk in te kopen, zo betrekken wij een deel van onze zuivel en groenten uit Eenigenburg en St. Maarten. Alle producten zijn met zorg uitgekozen. Klanten kunnen behalve voor hun boodschappen ook met al hun vragen op het gebied van bakken en op het gebied van aangepaste voeding bij ons terecht. We hebben bv. een uitgebreid assortiment aan producten gemaakt met speltmeel zoals koekjes, crackers, ontbijtgranen en bladerdeeg. De molenschuur tenslotte is het deel van het bedrijf waar de inwendige mens uitgebreid aan zijn trekken komt. Van een lekkere kop koffie tot een uitgebreid feest, veel is hier mogelijk. Kwaliteit en eerlijke smaak staan voorop. Alles

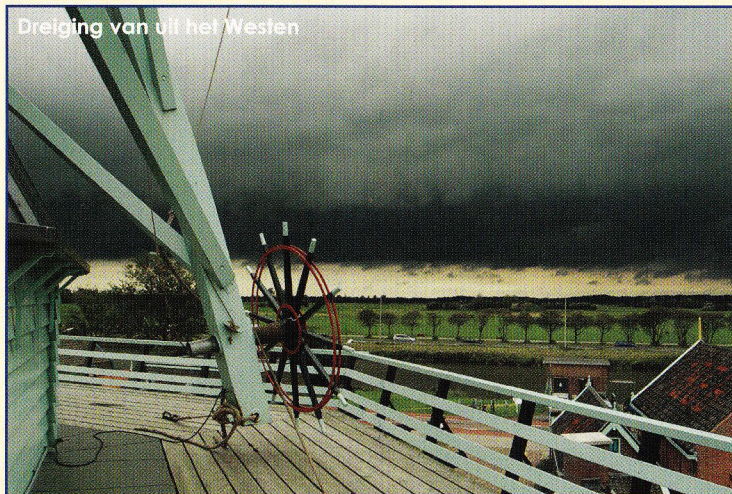
wordt vers bereid met de hulp van jonge medewerkers en oudere vrijwilligers. Of het nu gaat om de compote op onze zelfgebakken wafels, de verschillende soepen voor bij de lunch of de uitgebreide maaltijden voor de feesten en bijeenkomsten die hier plaatsvinden. Vooral zomers weten steeds meer bezoekers de weg naar De Gouden Engel te vinden. Genieten op het terras voor de molenshuur of achter op de steiger aan het water van een heerlijke pannenkoek of een goed glas bier. Het hele terrein straalt een verzorgde indruk uit en dat krijgen we van de klanten regelmatig te horen. Het voert te ver om alle activiteiten die in de afgelopen drie jaar zijn ondernomen de revue te laten passeren maar de resultaten tot nu toe geven ons voldoende inspiratie om op de ingeslagen weg door te gaan en het bedrijf verder uit te bouwen. Eén

activiteit willen we u niet onthouden en dat is” Eten wat de pot schaft!” Iedere laatste vrijdagavond van de maand kunt u zich laten verrassen door een bijzondere maaltijd. Er worden diverse gerechten gekookt en in buffetvorm opgediend. Voordat de maaltijd begint vertelt Karlijn de verhalen achter de maaltijden, over de bereidingswijze of de bijzondere achtergrond van de ingrediënten. Daarna is er voldoende tijd en gelegenheid om alles rustig te proeven en van de ongedwongen sfeer te genieten.

Wat de toekomst gaat brengen.

Dat zal de tijd leren. Ideeën hoe we de mogelijkheden en potenties van Maalderij De Gouden Engel willen benutten hebben we volop. Maar het uitwerken, beoordelen en neerzetten van die ideeën vraagt ook tijd. We willen wel maar kunnen ook niet alles zelf. Mensen die op wat voor manier een bijdrage aan dit unieke project willen leveren zijn welkom en nodigen we van harte uit om kennis te komen maken.

De Stichting Johannes Bos is op dit moment bezig met de verdere inrichting van de maalderij. Afgelopen jaar moest onverwacht de hele vloer worden vernieuwd. Tijdens de bouw is daarbij op fundamenteën van de oude stoominrichting gestuit. Dit heeft uiteindelijk de plannen voor verdere inrichting een impuls gegeven. Afgelopen zomer is een oude dubbele maalstoel gekocht. Deze moet geheel worden opgeknapt en uiteindelijk maalvaardig in de maalderij komen. Als het maalbedrijf verder groeit kan op die manier ook in

tijden van te weinig wind wel aan de vraag naar meel worden voldaan. Daarmee kan De Gouden Engel uitgroeien naar een volwaardig kleinschalig ambachtelijk maalbedrijf.

Daarnaast kan de maalderij een belangrijke museale functie krijgen. Er is veel te vertellen en de mogelijkheden op het terrein zijn groot. Het heeft wel zijn tijd nodig om op een evenwichtige manier tot stand te komen.

De molenshuur en de winkel groeien ondanks de economische zware tijden verder uit en krijgen steeds meer bekendheid. Voor ons een uitdaging en inspiratie om door te gaan dit project verder vorm te geven. Hoe? Er in de afgelopen jaren een nieuw bedrijf opgezet. Dat is de basis en ons uitgangspunt. Inspelen op wat zich aandient, kansen bekijken en van daaruit de juiste beslissingen nemen en leren van je fouten die onvermijdelijk zijn.

Wij willen op een eerlijke manier met onze medewerkers omgaan. De jongeren, de vrijwilligers waaronder enkele hulpmolenaars. Iedereen mag zich hier thuis voelen en we proberen onze medewerkers zo goed mogelijk te ondersteunen. Ondertussen proberen we wel de lijn uit te zetten en vast te houden of bij te sturen.

Er zit ook een zakelijke kant aan het verhaal en dat zal ons de komende jaren leren hoe er op een voor alle partijen goede weg in te vinden. Maalderij De Gouden Engel is een levensvatbaar maalbedrijf. Wij geloven er in. Jo Bos heeft ons met zijn nalatenschap de kans geboden de historie van eeuwenoude maalbedrijf in Koedijk nieuw leven in te blazen. Wij hebben de afgelopen jaren met onze kennis en ons enthousiasme hier een start aan gegeven. Wilt u weten hoe het er bij ons uitziet. Komt u zelf maar kijken aan de Kanaaldijk 236 wat er van geworden is of volg ons op face book:

www.facebook.com/pages/Maalderij-De-Gouden-Engel/329105670476207
of website: www.molen-degoudenengel.nl

Vincent en Karlijn Kraan. Achtergrond artikelen: 150 jaar Graan en meel St. Johannes Bos. De Meelmolens, hfst 17 Uit de historie van Koedijk en Huiswaard J.P. Geus okt. 1990 uitgeverij Pirola Schoorl. De Coedijcker Ban diverse jaargangen